

BÜYÜK İNSANLIK

HDP

2015 SEÇİM BİLDİRGESİ

HDP

2015 SEÇİM BİLDİRGESİ

BÜYÜK İNSANLIK ÇAĞRISI

Biz'ler, içinde bulunduğumuz karanlık günlerin hep birlikte, dayanışma içinde aşılabacağına inananlarız.

Biz'ler, herkesin özgürlüğü için mücadele eden insanlarız.

Biz'ler, birbirleri için kaygılanan, birbirlerinin haklarına sahip çıkanlarız.

Biz'leri bir araya getiren, insana, hayvana, doğaya olan tutkulu aşkıdır.

Biz'ler, özgürlüğe, adalete, eşitliğe, dayanışmaya... Büyük İnsanlığa inananlarız.

Biz'ler güçlünün yaydığı korkuya teslim olmayacağımızı ilan edenleriz.

Biz'ler, zulmün, baskının karşısında insanlığı savunarak barış adına dikilecek olanlarız.

Biz'ler sırt sırta, kol kola, omuz omuza vermiş, Büyük İnsanlık çağrısını dile getirenleriz.

Biz'ler Türkiye'yiz. Biz'ler HDP'yiz.

Biz'ler insanlığa yakışır bir yaşam istiyoruz.

Bizler "Büyük İnsanlığa evet" diyoruz.

**BİZ'LER
KADINIZ**

Biz'ler yüzde elliyiz.

Biz'ler kadına yönelik her türlü şiddetin en ağır şekilde cezalandırılmasını sağlayacağız.

Biz'ler eşitliği her alanda hayata geçireceğiz.

Erkek şiddetine maruz kalmadığımız, ölmediğimiz, öldürülmediğimiz, taciz edilmediğimiz, sokaklarında özgürce, istediğimiz kıyafetle dolaşabildiğimiz...

İstedığımız okulda okuyabildiğimiz, anadilimizde eğitim görebildiğimiz, düşüncelerimizi, inançlarımızı özgürce ifade edebildiğimiz, okuyan, çalışan ya da yöneten olarak siyaset yapabildiğimiz...

İstedğimiz mesleği seçebildiğimiz, kadın olduğumuz için horlanmadığımız, erkeklerle eşit ücreti aldığımız, sosyal haklardan eşit şekilde yararlandığımız, işyerinde tacize, ayrımcılığa maruz kalmadığımız...

Bedenimize, kimliğimize, emeğimize sahip çıkabildiğimiz bir Türkiye hayal ediyoruz.

Bu seçimlerde milletvekili adaylarımızın yarısı kadın. Kadın adayların tamamını kadınlar belirledi. Meclis'in yarısının kadın olduğu, kadın vekillerin kadın mücadelesini temsil ettiği, savaşın ve şiddetin olmadığı, başta erkek egemenliği olmak üzere, hiçbir egemenliğe tabi olmadığımız bir ülkede yaşamak istiyoruz.

Biz'ler Kadın Bakanlığını kuracağız.

Biz'ler ev içi emeği sosyal güvenlik içine alacak, sosyal destek paketlerini adalet ve eşitlik ilkesine göre düzenleyeceğiz.

Tüm mahallelerde 7/24, anadilinde, ücretsiz hizmet verecek kreşler açacağız.

Yaşlı bakım kurumları, engelli iyileştirme merkezlerini hayata geçireceğiz.

Dünyanın bütün kirli çamaşırlarını, bütün kirli bulaşıklarını bizim yıkamadığımız, bütün dünyayı kendi emeğimizle doyurmak zorunda kalmadığımız, özgürleştığımız bir Türkiye için mücadele ediyoruz.

“Cesaretini al da gel” diyoruz.

Biz’ler, kadınların değiştirici, dönüştürücü gücüne inanıyoruz.

Ekonomiden kültüre, sanattan eğitime, spordan sağlığa, bütçe ve fonlardan bakım hizmetlerine, ekolojiden kentlere, tarımdan aileye, üretimden hukuka her alanda bu sistemleşmiş eşitsizlik ilişkisine yani en genel anlamıyla siyasete müdahale ediyoruz.

Biz’ler kadın politikası yapıyoruz.

Eşbaşkanlık ve tüm kurullarda eşit temsil kazanımlarıyla temsilde adalet, yaşamda eşitlik, yönetimde ortaklaşma konusunda önemli adımlar atıyoruz.

Kadınların özgün ve özerk örgütlenmesi açısından hayati önemde olan meclis tarzı örgütlenme modeli ile kadınların yerelde ve yerinden söz ve karar süreçlerine doğrudan ve etkin katılmasıyla toplumun ve siyasetin demokratikleşmesi yönünde ilerliyoruz.

Rojava ve Kobanê, **“Büyük İnsanlığın”** elle tutulur bir örneği oldu. Rojava’da kadınlar hem yeni bir yaşamın inşasında, hem de IŞİD’e karşı direnişte öncü rolü oynadılar.

Biz’ler, yeni anayasanın kadın eksenli olmasını savunuyoruz.

Biz’ler 8 Mart’ı kadınlar için resmi tatil ilan edeceğiz.

Biz’ler, insanlığın gelişmesinde öncülüğü kadınların üstlenmesi gerektiğine inanıyoruz.

**BIZ'LER
GENCİZ**

Biz'ler gençliğin, genç kalmanın gücüne inananlarız.

Zor koşullarda çalışan, okuyan, çalışma yaşamının dışına itilen, ötekileştirilen ama tüm bunlara rağmen yaşamın umudunu büyüten; Gezi'de mücadele eden, Rojava'da devrimin inşasında rol alan, dünyanın dört bir yanında karar vericilerin dayattığı politikalara karşı koyan gençlerin mücadelesi ile "Büyük İnsanlık" çağrısı büyüyor.

Gençlik politikalarının, "gençlik meclisleri" tarafından belirlenmesini savunuyoruz.

Bütçesinin ağırlıklı olarak spor harcamalarına ayrıldığı, gençliğin sporla özdeşleştirildiği ve böylelikle apolitize edilmeye çalışıldığı Gençlik ve Spor Bakanlığı yerine doğrudan gençlerin ihtiyaçları için çalışacak bir "Gençlik Bakanlığı" kuracağız.

"Heyecanını al da gel" diyoruz.

Biz'ler tek tip dayatmasıyla karşılaşan, belli bir yaşam tarzına zorlanan gençlerin anadiliyle, inancıyla, kültürüyle, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğiyle özgürce bir arada yaşamasının önünü açacağız. Gençlerin söz, yetki, karar ve katılım hakkı için örgütlenmesi önündeki tüm engelleri kaldıracacağız.

Biz'ler, tüm gençlik kesimlerinin, eğitim, sağlık, beslenme, barınma, ulaşım, spor, sosyal ve kültürel gelişim ihtiyaçlarının nitelikli ve parasız olarak karşılanmasını bir "gençlik hakkı" olarak görüyoruz.

15-25 yaş arası istisnasız tüm gençlere, her ay 200 TL iletişim ve ulaşım desteği sağlayacak "Genç Yaşam Kartı" uygulamasını hayata geçireceğiz.

Gençler ülkenin her yerinde geçerli olacak bu kart ile müzelerden ücretsiz, sosyal ve kültürel etkinliklerden indirimli yararlanacak.

Oy verme ve siyasete katılma yaşını 16'ya, seçilme yaşını 18'e indireceğiz.

Özerk ve demokratik üniversiteyi Biz'ler gerçekleştirecek, cinsiyet eşitlikçi, engelsiz kampüsleri Biz'ler kuracağız.

Biz'ler, eşitlikçi, parasız, nitelikli, özgürlükçü, laik, anadilinde ve bilimsel eğitimi savunuyoruz. Biz'ler, her yıl milyonlarca gencin geleceğini belirleyen adaletsiz sınav sistemini kaldıracacağız. Herkesin okuldaki başarısı ve yeteneklerine göre tercih ettiği okulda ve bölümde eğitim almasını sağlayacağız.

HDP'nin önerdiği demokratik, özgür, katılımcı üniversite modelinde, üniversitenin tüm bileşenlerinin eşit söz ve karar hakkına sahip olduğu **“Üniversite Meclisi”** yer alır. Biz'ler YÖK'ü kaldıracacağız, yerine üniversiteler arası sadece ilişki ve bilgi akışını sağlayacak bir Koordinasyon Kurulu oluşturacağız.

Burs ve katkı payı ödemelerinin tüm öğrencilere karşılıksız verilmesi ve burs miktarlarının artırılması, ikinci öğretimdeki katkı payları ve öğrenim ücretlerinin kaldırılması için merkezi ve yerel düzeyde gerekli bütçeyi hayata geçireceğiz.

Yurt, çamaşırhane, kütüphane, kültür merkezi, spor salonu gibi yaşam alanları üniversite yaşayanları için ücretsiz oluşturulacak.

Biz'ler, işsizlik sorunuyla en çok boğuşan sosyal grup olan gençlerin çalışma hakkını güvence altına alarak

istihdama yönelik çözümler geliştireceğiz.

Tüm gençlerin temel bir hak olarak sosyal güvenceye kavuşmasını sağlayacağız.

Sosyal sigorta primi devlet tarafından karşılanmayan ve öğrenci olmayan 18 yaş üstü gençlerin sosyal güvence altına alınması için gerekli düzenlemeleri gerçekleştireceğiz.

Gençlerin bilgiye erişiminin önündeki engelleri kaldıracacağız. Temel bir hak olarak bilgiye erişim alanlarını genişletecek; “sansürsüz, ücretsiz ve özgür internet” erişimini ilçe merkezlerinde, toplu ulaşım araçlarında ve kamusal kent mekânlarında yaygın olarak gençlere ulaştıracacağız.

Biz'ler, vicdani red hakkını tanıyacağız. Eline silah almak istemeyen, militarizme karşı gençlerin en temel haklarına kavuşmalarını sağlayacağız.

Vicdani red hakkının yanı sıra gençlerin, istedikleri zaman dilimi içerisinde askerlik yerine kamu hizmeti yapabilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler hayata geçirilecek.

Biz'ler, zorunlu askerliğin kaldırılmasının hayati önem taşıdığına inanıyoruz.

Biz'ler, yılmadan tekrarlayacağız:
Gençlik başa çıkılacak değil, başa çıkarılacak kesimdir.

**BİZ'LER
GÖK-
KUŞAĞI-
YIZ**

Biz'ler farklı cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine sahip özgür insanlarız.

Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli ayrımcılık ve baskıyı ortadan kaldıracak olan Biz'leriz.

LGBTİ'lerin eşit, onurlu, insanca yaşam sürdürebilmelerini sağlayacağız.

LGBTİ'lerin tanınma sorununu ortadan kaldıracak, eşit yurttaşlığı anayasal güvence altına alacak adımları atacağız. Eğitim, sağlık, istihdam, barınma gibi alanlar başta olmak üzere tüm yasal mevzuatı LGBTİ'lerin eşit yurttaşlar olduğu kabulü ve ayrımcılığa karşı korunması ilkesiyle kapsamlı biçimde düzenleyerek sosyal eşitsizlikleri giderecek, bu yönlü sosyal politikaları hayata geçireceğiz.

Biz'ler, "renklerini al da gel" diyoruz.

LGBTİ'lerin kendilerine dair söz ve karar sahibi oldukları, örgütlü ve bireysel olarak idari ve siyasi karar mekanizmalarında doğrudan temsil edilebildikleri yerel ve merkezi yönetim yapılanmaları oluşturacağız.

Biz'ler homofobik anlayışın değişmesi için mücadele edeceğiz. Ayrımcı zihniyetten arınmış kampüsler kuracağız.

Cinsiyetçi bakışa son vermek için toplumsal eğitim süreci başlatacağız.

Her türlü ayrımcılık ve şiddete karşı ulaşılabilir, sonuç alıcı mekanizmalar oluşturacağız.

BİZ'LER ÇOCUĞUZ

Biz'ler insanlığın ilk şartının çocukların mutluluğu olduğuna inanıyoruz.

Biz'ler çocuk haklarını savunmak için bir araya gelenleriz.

Mutlu çocuklar ülkesini kurabilmek için “oyunlarını al da gel” diyoruz.

Dayakla, soğukla, açlıkla, yoksunlukla büyüyen çocukların tuttuğu gelecek aynasında görünen zifiri karanlıktır. Biz'ler hemen her gün gözlerimizin önünde öldürülen çocukların yasıyla artık yaşamak istemiyoruz.

Biz'ler, yerelerde belediyelere bağlı olarak **“Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Komisyonları”** kuracak, çocuk temelli alanlara yeterli kaynak ayrılmasını şart koşacağız.

Çocuklarla ilgili yasaların ve tüm yasalardaki çocukları etkileyen maddelerin gözden geçirilip çocuk haklarına uyumlu hale getirilmesini sağlayacağız.

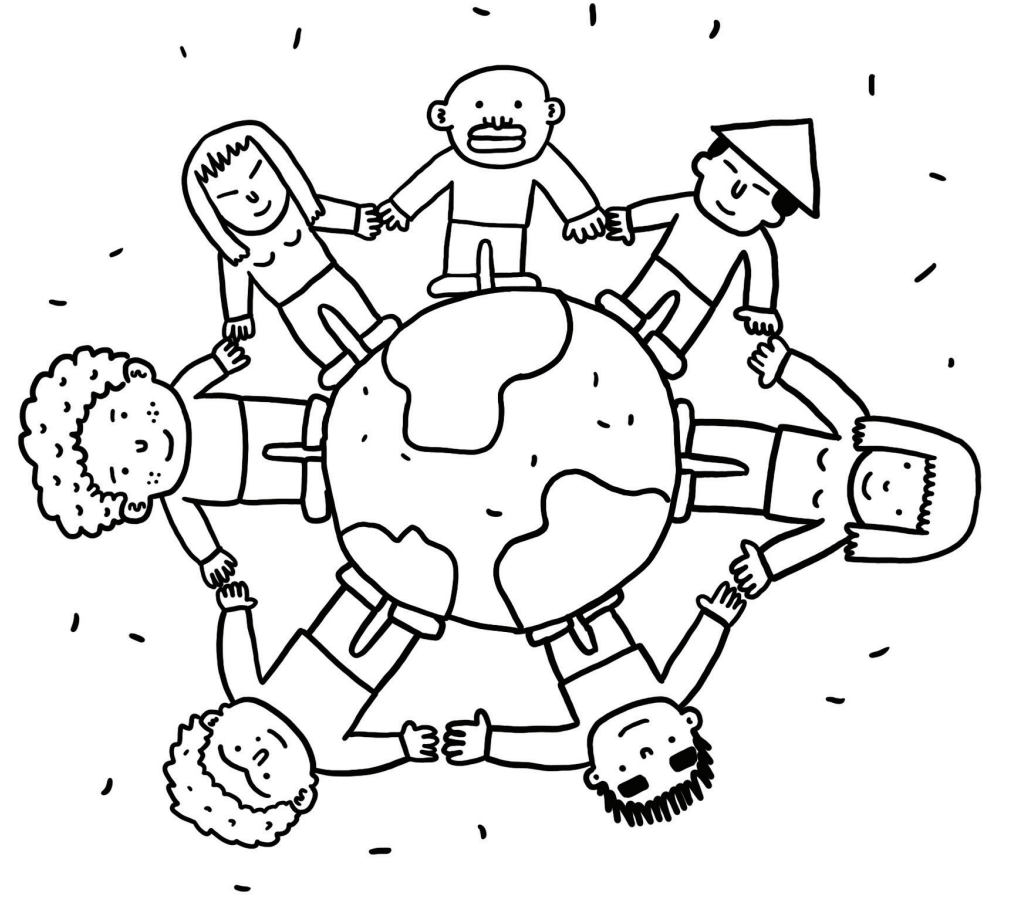
Biz'ler, çocuk yoksulluğuna son vereceğiz. Tüm çocukların gıda hakkını korumak için her mahallede gıda bankası kuracağız. Her çocuğa temel gıda maddelerini içeren gıda paketini ücretsiz vereceğiz.

Çocuk işçiliğine izin vermeyeceğiz. Çocuklarımız sokaklarda yaşamak ve çalışmak zorunda kalmayacak.

Biz'ler, çocuğa yönelik şiddete ağır cezalar getirilmesi için buradayız. Evde, okulda ve sokakta çocuğa yönelik şiddet yasalarca açıkça yasaklanacak.

Çocuk cezaevlerini kapatacağız. Suça itilmiş çocuklar için “Çocuk Eğitim ve Destek Merkezleri” kuracağız.

Biz'ler Berkinlerin, Uğurların, Ceylanların anısına sahip çıkacağız.

**BİZ'LER
DEMOK-
RASIYE
İNANAN-
LARIZ**

Biz'ler halkların güçlü mücadele geleneğinden geliyoruz.

Askerî-sivil bürokratik her türlü vesayete, otoriter, katı merkezîyetçi yapılanmalara, anti-demokratik yasalara karşı demokratik reform sürecini başlatacağız.

Biz'ler Türkiye'nin çok kimlikli, çok kültürlü, çok inançlı, çok dilli yapısına uygun, insanlık esaslı yeni bir anayasayı hep birlikte yapacağız.

HDP'nin öngördüğü anayasa, eşit yurttaşlık temelinde din, inanç ve vicdan özgürlüğü ile ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, bütün temel hak ve özgürlükleri güvenceye kavuşturan, cinsiyet özgürlükçü, ekolojik, doğal varlıkların ve hayvanların korunmasını esas alan sivil bir anayasa olacak.

Biz'ler “kendi dünyanı al da gel” diyoruz.

Türkiye'nin demokratikleşmesinde, toplumsal barışın gerçekleşmesinde, halkların özgür ve gönüllü birliğinde önemli bir rol oynayacak “**demokratik özerkliği**” Türkiye'nin her yerinde hayata geçireceğiz. Vali dahil yerel yöneticiler seçimle işbaşına gelecek.

Parlamente sistemi demokratikleştireceğiz ve Eş Genel Başkanlık sistemi uygulayan partilerin iktidara gelmesi halinde, Eş Başbakanlık Sistemi'ni hayata geçireceğiz.

Gösteri, yürüyüş, ifade ve örgütlenme hakkı başta olmak üzere, temel hak ve özgürlüklerin önündeki engeller ve baskıcı yasalar kaldırılacak.

Hak aramak için yapılan tüm demokratik eylemler meşru kabul edilecek.

12 Eylül darbesinin ürünü olan Milli Güvenlik Kurulu, özel yetkilerle donatılmış mahkemeler, JİTEM,

kontrgerilla vb. tüm uygulamalara son verilecek. Her türden işkence ve kötü muamele insanlık suçu sayılacak.

Biz'lerin anayasasında başkanlık sistemi asla olmayacak.

Biz'ler Siyasi Partiler Yasası'nı demokratikleştirecek, parti üyelerinin kararlara doğrudan katılabildiği düzenlemeleri getireceğiz.

Seçim barajını kaldıracacağız. Meclis'te bütün partilerin aldıkları oy oranında temsil edilebilmesinin yolunu açacağız.

Cinsiyet kotası ile temsilde eşitlik sağlanıncaya kadar pozitif ayrımcılık yapılacaktır.

Kürt sorununun bütün boyutlarıyla çözümünü, demokratik bir Türkiye'nin inşasını sağlayacağız.

Hiçbir etnik kimliğin devlet yönetiminden dışlanmadığı, kendini yönetme hakkını da kapsayan demokratik yerinden yönetim modelleri kuracağız. Yeni oluşacak bölge meclisleriyle adem-i merkezi yönetim sistemine geçeceğiz.

Kürt sorunu ve Türkiye'nin temel demokrasi sorunlarının çözümü adına başlayan sürecin bir aşaması olarak açıklanan Dolmabahçe Mutabakatı'ndaki "10 Madde"yi, çözümün ilkesel çerçevesi olarak kabul ediyoruz.

Koşullar ne olursa olsun, silahsız çözüm ve demokratik siyaseti savunacağız.

Bütün halkların bir arada yaşama koşullarını, gönüllü birlikteliğini, eşitliğe ve adalete dayalı yaşamını ortak vatanımızda sağlayacağız.

**BİZ'LER
İNSAN
HAKLARI
SAVUNU-
CULARIYIZ**

Adaletin hızlı, tarafsız, bağımsız, kamu vicdanını ve bireyleri tatmin edecek düzeyde gerçekleşmesi için adalet sistemini yeniden düzenleyeceğiz. Adalet bakanlığının HSYK üzerindeki vesayetine son vereceğiz.

İddia ve savunma makamları yargı sistemi içinde eşit hale getirilecek. Savcılık ve savcılarının çalışma büroları adliye binaları dışında ayrı bir kamu binasında oluşturulacaktır. Savcılığa bağlı adli kolluk teşkilatı oluşturulacaktır. Adli kolluk teşkilatı soruşturma sırasında avukatlara da hizmet sunacaktır.

Ev, işyeri ve üst aramalarında, gözaltına alma ve tutuklamalarda keyfi uygulamalara son verilecek. Hak arama yollarını kolaylaştırmak için zorunlu harç uygulaması yoksullar lehine kaldırılacaktır. Anadilinde ücretsiz yargı hizmeti sağlanacaktır.

Cezaevlerini sivil denetime Biz'ler açacağız.

Cezaevlerindeki insan onuruna aykırı tüm uygulamalara son vereceğiz. Tecrite, temel hakların kısıtlanmasına ve idari baskılara son verecek, Ceza ve İnfaz Yasası'nı kökten değiştirerek cezaevlerini yeniden yapılandıracağız. Cezaevi idarelerine verilen **“infaz yakma”** yetkisini kaldıracağız.

Hasta tutsakların derhal serbest bırakılmasını sağlayacağız.

Biz'ler, “umutlarını al da gel” diyoruz.

HDP, insanların nefret söylemiyle damgalanmasına, suç algısı ve düşmanlık yaratılmasına karşı duracak, nefret suçları cezalandırılacak. Nefret suçları ile insanlığa karşı işlenmiş suçlar dışında, hiç kimse politik görüşleri ve eylemi nedeniyle suçlanmayacak, **“politik suçlar”**

suç kategorisi olmaktan çıkarılacak.

Biz'ler herkesi tarihle yüzleşmeye çağırıyoruz.

Soykırımlar, katliamlar, infazlar, kayıplar ve benzeri uygulamaların araştırılması ve hakikatlerin gün ışığına çıkarılması amacıyla “**Hakikat Komisyonları**” kuracağız.

Geri dönüşü Biz'ler başlatacağız.

Bugüne kadar zorla yerinden edilmeler nedeniyle, devlet veya yerleşik kişiler tarafından işgal edilen tüm mülkler, sahiplerine iade edilecek. Köylerine geri dönmek isteyenlere destek sağlanacak. Dönüş yapanların üretime katılmaları için maddi destek sunulacak.

Güvenlik nedeniyle yapılan sınır barajları ve HES projeleri ile kentsel dönüşümün neden olduğu yeni zorla göç ettirme politikalarından vazgeçilecek.

Koruculuk sistemi kaldırılacak. Korucuların başka alanlarda istihdamı sağlanacak, özlük hakları korunacak.

İletişim ve bilişim özgürlüğünden taviz vermeyeceğiz.

Basını ve iletişim özgürlüğünü kısıtlamaya yönelik müdahalelere, sansüre karşı duracağız. Medya kuruluşları sahiplerinin başka sektörlerde faaliyet göstermesine izin verilmeyecek.

Kültür ve sanat alanında devlet baskısını ortadan kaldıracacağız. Devlet sanatçılığı kurumunu kaldıracacağız. Kültür Bakanlığı ile birlikte çalışacak ve sanatçılar tarafından seçilen sanat meclisini kuracağız. Kültür ve sanat politikalarıyla ilgili her türlü karar bu meclisle

birlikte alınacaktır.

Sosyal medyada düşünce özgürlüğü önündeki engellere son verecek, açık kaynak kodlu özgür yazılımı teşvik edeceğiz. Keyfi internet yasaklarına son vereceğiz.

Özgürlüklere Biz'ler sahip çıkacağız.

**BİZ'LER
HER
KİMLİK-
TENİZ**

Biz'ler "**halklara eşitlik, inançlara özgürlük**" diyoruz.

Din, mezhep, felsefi görüş ayrımı yapmaksızın, tüm halkların ve inançların kendilerini özgürce ifade etme haklarını güvenceye alacağız.

Farklı din ve inanca sahip olan ya da herhangi bir dini inancı olmayan yurttaşların inanç ve vicdan özgürlüğünü "**eşit yurttaşlık**" temelinde anayasal güvenceye kavuşturacağız.

Biz'ler "**Farklılığını al da gel**" diyoruz.

İnsanlığa yakışan, özgürlükçü laiklik anlayışını Biz'ler hayata geçireceğiz.

Zorunlu din dersi uygulamasına son vereceğiz. Din dersleri seçimlik ve isteğe bağlı olacak. Diyanet İşleri Başkanlığı kaldırılarak, devletin din ve inanç alanından elini çekmesi sağlanacak.

Bütün inanç toplulukları örgütlenme özgürlüğünü engelsiz yaşayacak.

Başta cemevleri olmak üzere, Alevilerin bütün ibadet mekânları "ibadethane" olarak tanınacak. İbadet mekânlarının tamamına kamusal destek eşitlik ilkesi çerçevesinde sunulacak. Bu konuda yerel yönetimlere yetki ve görev verilecek.

Tarihte halklara yapılan soykırım ve katliamlar karşısında, halklardan devlet adına özür dilenecek. Devlet tarafından el konulmuş vakıf malları iade edilecek, devletin tasarrufundan doğan maddi zararlar tazmin edilecek.

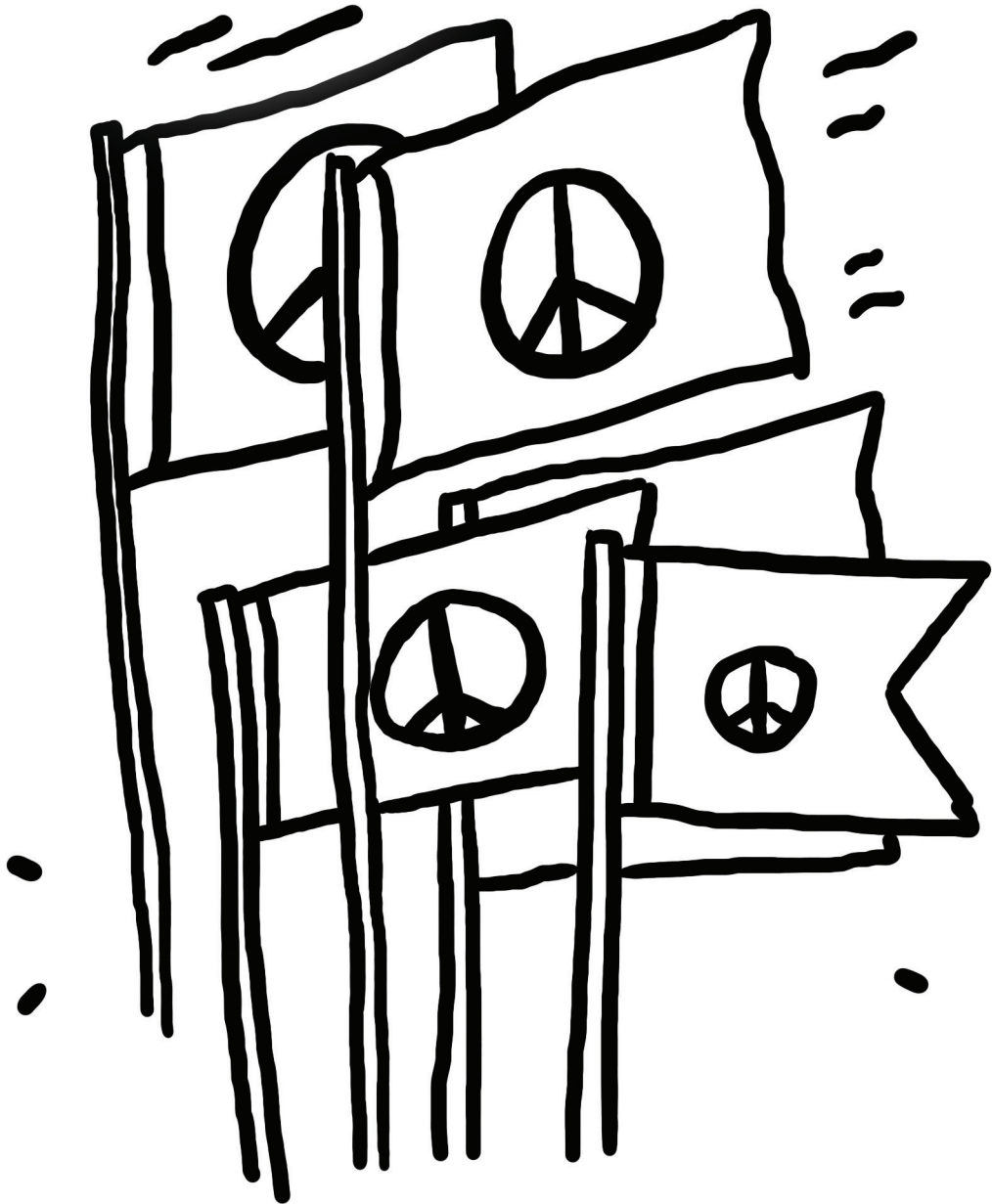
Dini inançların gereği olarak tercih edilen kılık ve kıyafete hiçbir alanda müdahale edilmeyecek.

Bir halkın, dinin ya da mezhebin diđerlerine
üstünlüğünü dayatan ırkçı ve milliyetçi politikaları
Biz'ler bitireceğiz.

**Tüm kimlik ve kültürlerin korunması ve geliştirilmesi
için çalışacağız.**

**BİZ'LER
ÖZGÜR
DÜNYAYI
SAVUNAN-
LARIZ**

“Özlemini al da gel” diyoruz.

Biz’ler mazlumdan yana **“barışçıl dış politika”** mümkündür diyoruz.

Başta Ortadoğu olmak üzere, tüm dünyada halkların kendi siyasi geleceklerini özgürce belirlemeleri için çalışacağız. Ortadoğu’da halklar arasındaki ekonomik, sosyal ve kültürel bağların güçlendirilmesini sağlayacağız.

Suriye’deki iç savaşın sona erdirilmesi, halkların kardeşliğine ve eşitliğine dayalı bir çözümün ortaya çıkarılması için çaba harcayacağız.

Önceliğimiz her yerde Büyük İnsanlık, her yerde barış olacak.

İsrail hükümetlerinin katliamcı, işgalci politikalarına karşı duracağız. Filistin’in işgaline son verilmesi ve Filistin halkının bağımsız devlet kurma hakkının tanınması için her türlü desteği vereceğiz.

Kıbrıslı Türk ve Rum halklarının Ada’nın bölünmüşlüğüne son vermek için ortaya koydukları çözüm önerilerini ve çabalarını destekleyeceğiz.

Ermenistan üzerinde uygulanan ekonomik ambargoyu kaldıracak, Ermeni halkıyla dostluk köprülerini kuracağız. Türkiye tarafından tek taraflı kapatılan Türkiye-Ermenistan sınırını koşulsuz olarak açacağız. Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki Karabağ sorununda çözüm çabalarını destekleyeceğiz.

Avrupa Birliği ile müzakere ve tam üyelik çalışmalarını ilkelerimiz çerçevesinde ele alacağız.

Dünya genelinde ırkçılık, anti-semitizm, insan ticareti

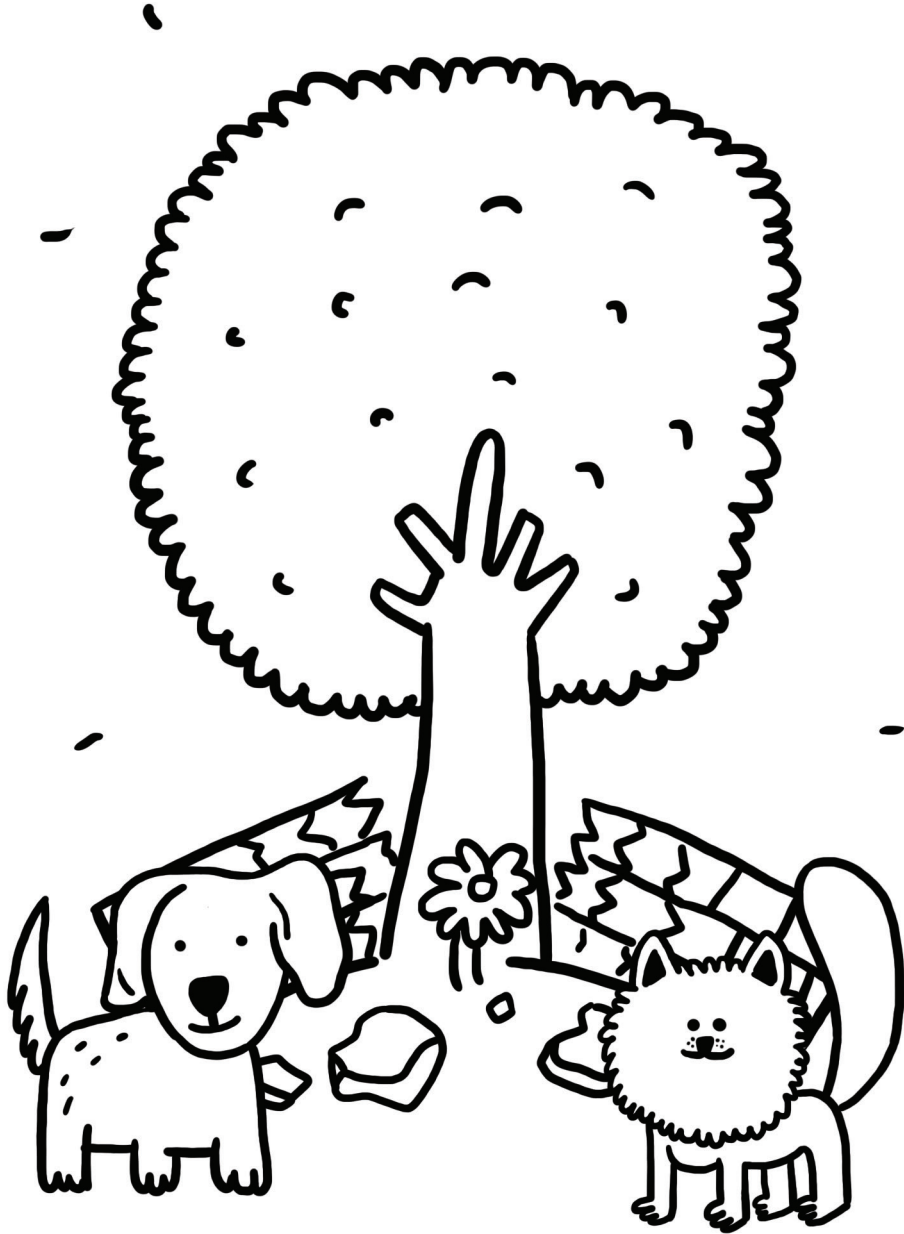

(kadın, çocuk, emek sömürüsü), göçmenlik sorunları, uluslararası uyuşturucu ticareti, yerinden edilme, yabancı düşmanlığı, İslamofobi ve benzeri insanlık değerlerini ilgilendiren sorunlara yönelik çözümlerin geliştirilmesi amacıyla işbirliklerini başlatacağız.

Sadece devletlerle değil, dünya halkları ile barıştan yana ilişkiler geliştirmek için geliyoruz.

**BİZ'LER
DOĞANIN
KORUYU-
CUSUYUZ**

Biz'ler, doğayla dost bir insanlık anlayışını savunuyoruz.

Kapitalizme karşı doğayı, tüm canlıların yaşam hakkını koruyacağız. Kırdan, kentte, doğa ve yaşam haklarını koruma mücadelesi veren herkesin taleplerini hayata geçireceğiz.

Nükleer enerji yatırımlarını durduracağız.

HES, termik, nükleer vb. enerji projelerine, ekolojik yıkıma yol açan maden işletmeciliğine, endüstriyel atık ve kirlilik sonucunda yaşam alanlarının tahribatına Biz'ler son vereceğiz.

Enerjinin yerel halkın ihtiyacı için, yerinde üretilmesini sağlayacağız. Yenilenebilir enerjiye öncelik vereceğiz.

Kenti yağmalayan kentsel dönüşüm projelerine karşı yerinde dönüşüm projelerini destekleyeceğiz. Ortak yaşam alanlarının gaspını, su, atıksu ve katı atık gibi çevresel hizmetlerin özelleştirilmesi ve piyasalaştırılmasını önleyeceğiz.

Biz'ler tarım alanlarının, ormanların, meraların, kıyıların yağmalanmasına izin vermeyeceğiz.

Su kullanım hakkı anlaşmalarını, ekolojik dengenin yıkımına yol açabilecek bütün projeleri iptal edeceğiz.

"Hayvan sevgini al da gel" diyoruz.

Biz'ler tüm canlıların yaşam hakkını savunuyoruz.

Biz'lerin kuracağı yaşamda, hayvanların ticari amaçlı deneylerde, sirk ve sokak tanıtımlarında kullanılması önlenemez. Hayvanların itlaf edilmelerini, kürkleri ve varlıkları ile sermaye birikiminin parçası haline

getirilmelerini sağlayan düzenlemeler, yasalar ve uygulamalar iptal edilecek. Hayvan toplama kampları kaldırılacak.

Gelecek kuşaklar için, doğayı Biz'ler koruyacağız.

**BİZ'LER
GÜVENCELİ
YAŞAM
EKONO-
MİSİNİ
KURACAK
OLANLARIZ**

İnsanca yaşam hakkının asgari gereklerini güvence altına alacağız.

“Temel Güvence Paketi” ile her eve ayda 10 m³ su, ayda 180 kW/h elektrik ücretsiz verilecek, ısınma desteği sağlanacak. Mülkü olmayan kiracılara 250 TL kira desteği vereceğiz.

18 yaşına kadar olan çocuk ve gençlere, engellilere ve emeklilere toplu taşıma ücretsiz olacak. Kamusal toplu taşıma ülke genelinde kâr amacı gütmeyecek şekilde yaygın bir hizmet olarak sağlanacaktır.

Biz’ler yoksullukla etkin bir biçimde mücadele edeceğiz. Hiçbir yurttaş evsiz, aç, bakıma muhtaç bırakılmayacak. İşsizlik Fonu amacına uygun olarak kullanılacaktır.

Asgari ücret ilk etapta net 1.800 TL’ye çıkarılacak.

Güvenceli yaşamın finansmanını vergi adaleti ile sağlayacağız. Az kazandıktan az, çok kazandıktan çok vergi alacak, emekçilerin üzerindeki vergi yükünü azaltacağız.

Kredi kartı borçlarını borçlular lehine yapılandıracağız. Kredi kartı faiz oranlarını düşüreceğiz.

Biz’ler “hayallerini al da gel” diyoruz.

“Güvenceli yaşam ekonomisi”nin önceliği, sağlıklı büyüme olacak.

Biz’ler savunma ve güvenlik harcamalarını azaltacak, halkın denetimine açacağız.

Kamu ihalelerini toplumsal denetime tabi tutacak, yolsuzluk ekonomisini durduracağız.

Örtülü ödeneği tamamen kaldıracağız.

Bitme noktasına getirilen tarımı Biz'ler yeniden ayağa kaldıracağız.

Köyleri canlı birer yaşam ve üretim merkezi haline getireceğiz.

Tarım işçilerinin tamamını iş yasası ve sosyal güvence kapsamına alacağız.

Su ve elektrik küçük çiftçilere ücretsiz verilecek. Üretici küçük köylülerin elektrik borçları silinecek. Üretimde kullanılan mazot ve gübreden vergi alınmayacak.

Gıda üretimi, işlenmesi ve ithalinde, genetik olarak değiştirilmiş unsurları (GDO) yasaklayacağız.

2B orman arazilerinin ranta açılma sürecine son verilecek, 2B orman arazilerinin geçimlik tarım amaçlı kullanılması temin edilecek.

Kent meydanlarını, parkları, koruları ve kıyıları Biz'ler koruyacağız. Hiçbir çılgın projeye izin vermeyeceğiz.

Esnafların vergi yükünü azaltacağız. Borçlarını esnaflarımız lehine yapılandıracağız. Şehir merkezlerine yeni AVM ruhsatı verilmeyecek.

KOBİ'lere sektörel planlama çerçevesinde sıfır faizli finansman desteği sağlanacaktır. KOBİ'leri haksız rekabete karşı koruyacak önlemler alınacaktır.

Tüm teşvik ve destek sistemi üretimin sağlıklı gelişimini ve istihdam artışını hedefleyecektir.

Ekonomiyi değer üretenlerin ekonomisi yapacağız.

ON BİR

**BİZ'LER
İŞÇİYİZ,
EMEK-
ÇİYİZ**

Biz'ler, çalışma yaşamında büyük insanlığı egemen kılacağız.

Taşeronluk sistemini kademeli olarak ortadan kaldıracacağız. İlk etapta kamuda taşeron çalışanlar kadrolu çalışan haline getirilecek. Taşeron çalışılan döneme ait kıdem tazminatları ödenecek. Özel sektörde ise asıl işveren alt işverenlerle birlikte çalışana karşı eşit ve aynı derecede sorumlu olacak. Özel istihdam bürolarını, kiralık işçi uygulamalarını ortadan kaldıracacağız.

Madenlerde cinayetleri Biz'ler durduracağız.

Madenlerde güvenli üretim koşulları sağlanana kadar üretim durdurulacak, ücretlerin işveren tarafından ödenmesi garanti altına alınacak. Özelleştirme, taşeronlaştırma ve rödovans uygulamasına derhal son verilecek.

Güvenceli iş ve güvenli çalışma ile iş cinayetlerini bitireceğiz.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği hakkı anayasal bir hak olarak tanınacak. Şu anda süren cezasızlık politikasına son verilecek. İş cinayetlerine sebebiyet veren sorumluların cinayetten yargılanmaları sağlanacak.

Kamu emekçilerine grevli toplu sözleşme hakkı verilecek; hak kayıpları telafi edilecek. Kamu hizmetlerinin tamamında kadrolu ve güvenceli istihdam politikaları uygulanacak. Kamu emekçilerinin siyasal örgütlenme özgürlüğünün önü açılacak.

İstihdamı artırmak ve çalışanları korumak için resmi haftalık çalışma süresi ücret kaybına sebebiyet vermeden 35 saate düşürülecek.

Hak grevi, dayanışma grevi, iş yavaşlatma, genel grev gibi temel hak arama biçimleri yasal güvence altına alınacak. Biz'ler hükümetin grev erteleme yetkisini kaldıracak, 'milli güvenlik ve genel sağlık' gibi bahanelerle grev erteleme yolunu kapatacağız.

“Taleplerini al da gel” diyoruz.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin esas denetleyicisi sendikalar ve işçiler olacak.

Mevsimlik tarım işçilerinin, örgütlenme özgürlüğü garanti altına alınacak, 'aracılık' uygulamasına son verilecek, her türlü ayrımcılığa karşı önlem alınacak.

Göçmen işçilere yönelik ayrımcı ve dışlayıcı uygulamalara son verilecek.

Biz'ler emeğin hakkını veren bir yaşama yürüyoruz.

ON İKİ

**BİZ'LER
SOSYAL
HAKLARIN
GÜVEN-
CESİYİZ**

BÜYÜK İNSANLIK

Biz'ler dar gelirliyiz. Biz'ler emekliyiz. Biz'ler engelliyiz...
Biz'ler insanız.

Biz'ler “sosyal yardım değil sosyal hak” diyoruz.

Bir yurttaşlık hakkı olarak sosyal yardımların GSYH'ye oranını mevcut olan %1,4'ten %3'e yükselteceğiz.

Güvenli ve korunaklı sosyal konutlar üreterek, her yurttaşın barınma hakkını güvence altına alacağız.

En düşük emekli maaşını 1.800 TL'ye çıkaracağız.

Emekliler için gerçek anlamda intibak yasası çıkaracak, ücret eşitsizliğini gidereceğiz.

Emeklilerin örgütlenmesinin önündeki engeller kaldırılacak, sendikal örgütlenme özgürlüğünün önü açılacak. Emeklilerden hastane katkı payı alınmayacak. Çalışan emekliden prim kesilmeyecek.

Biz'ler tüm yaşlı ve engellileri sosyal güvenceye kavuşturacak, sağlık ihtiyaçlarını bedelsiz karşılayacağız. Yaşlı ve engellilere bakım aylığı bağlanması için gelir şartı aramayacağız.

Engelli örgütlerinden oluşacak bir konseyin önerileri doğrultusunda çalışacak “Engelleri Kaldırma Bakanlığı”nı kuracağız.

İşyerlerinde engelli kontenjanları artırılabilecek ve hızla doldurulacak. Tüm işyerleri ve sosyal alanlar engellilerin kullanımına uygun hale getirilecek. Kamuya ait kreş ve anaokullarının tümünde engelli çocukların hizmet alabilecekleri koşullar sağlanacak.

Biz'ler eğitim konusunda bir devrim yapmaya talibiz.

Okullar arası nitelik farklılıklarının ortadan kaldırılmasına öncelik vereceğiz.

Eğitim ücretsiz olacak ve her ne ad altında olursa olsun velilerden asla para talep edilmeyecek.

Eğitim müfredatını, ders kitaplarını tekçi, cinsiyetçi, militarist ve şoven içerikten arındıracağız. Eğitim sistemini, anadili temelinde çok dilli hale getireceğiz.

Okulları ayarıştıran 4+4+4 uygulamasına son vereceğiz. Öğlenci, sabahçı uygulamasına son verilerek tekli eğitime geçilecek ve öğlen yemeği ücretsiz sağlanacaktır.

Eğitim sistemini en baştan başlayarak **“Çocuğun Üstün Yararı”** gözetilerek yeniden yapılandıracağız.

Ataması yapılmayan tüm öğretmenlerin ataması gerçekleştirilecek. İnsanlık onurunu zedeleyen ücretli öğretmenlik uygulaması lağvedilecek, tüm ücretli öğretmenler kadroya alınacak.

Eğitim emekçilerinin insanca ve mesleğe yakışır bir ücret almaları sağlanacak. Eğitimin yerelden, özgün yönetimi teşvik edilecek.

Biz’ler “yüreğini al da gel” diyoruz.

Tüm yurttaşların yaşadığı yerde eşit, parasız sağlık hizmetlerinden yararlanmasını savunuyoruz.

Biz’ler sağlık hizmetlerinin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve denetlenmesi süreçlerinin tümü için halkın ve sağlık emekçilerinin katılacağı demokratik bir sağlık sistemi oluşturacağız.

Sağlık hizmetleri için prim, döner sermaye gibi kâr odaklı uygulamalara son vereceğiz. İlave ücret, katkı-

katılım ve her türlü cepten ödemeleri kaldıracağız.

Hiçbir insanın sosyal haklarından mahrum kalmadığı bir düzeni Biz’ler kuracağız.

**BÜYÜK
İNSANLIĞA
EVET DE.
BİZ'LER
MECLİSE.**

HALKLARIN
DEMOKRATİK
PARTİSİ

www.hdp.org.tr

HDPgenelmerkezi